

Стратегічне управління безпекою підприємства в умовах глобальної конкуренції

Досліджено стратегічне управління безпекою підприємства в умовах глобальної конкуренції. У сучасному світі швидких змін і дедалі більшої нестабільності підприємства стикаються з низкою ризиків, що ставлять під загрозу їхню стійкість, ефективність і конкурентоспроможність. Результати дослідження показали, що ключовими аспектами стратегічного управління безпекою є ідентифікування основних ризиків, розроблення адаптивних підходів до контролю за ними та використання інноваційних технологій для зниження впливу потенційних загроз. Одним з важливих напрямів є інвестування в новітні технології. Запропоновано рекомендації для підвищення ефективності управлінських рішень у сфері безпеки, зокрема щодо регулярного аналізування ризиків, розроблення планів дій на випадок надзвичайних ситуацій та інтеграції систем моніторингу й прогнозування. Упровадження таких стратегій може допомогти підприємствам підтримувати конкурентоспроможність, знизувати залежність від зовнішніх чинників і забезпечувати стабільність у довгостроковій перспективі.

Ключові слова: стратегічне управління, безпека підприємства, глобальна конкуренція, ризики, стійкість, конкурентоспроможність, організаційна культура, інноваційні технології, адаптивність.

Постановка проблеми. Сучасні підприємства стикаються з безпрецедентним рівнем конкуренції в умовах глобальної економіки, що обумовлює підвищення вимог до їхньої безпеки та стійкості. Посилення конкурентного тиску, швидка зміна технологій і дедалі більша кількість ризиків, пов'язаних з політичною та економічною нестабільністю, ускладнюють забезпечення стабільного розвитку. Питання управління безпекою підприємства виходить за межі стандартних операційних завдань і вимагає стратегічного підходу для запобігання загрозам. Багато компаній не мають чіткої стратегії безпеки, що робить їх уразливими до економічних, технологічних і кіберризиків. Водночас відсутність належних інвестицій у сучасні технології для забезпечення безпеки лише посилює їхню вразливість. Це призводить до необхідності розроблення нових підходів до управління безпекою, які би враховували глобальні зміни та адаптивність до них. Дослідження ефективних стратегій у сфері безпеки підприємства стає критичним фактором для забезпечення його конкурентоспроможності та довгострокового успіху.

Аналіз останніх досліджень. Питання стратегічного управління підприємств детально розглядали багато вчених, які внесли значний внесок у розвиток цієї галузі. М. Е. Портер, Г. Мінцберг, Дж. Б. Барні та В. С. Хестерлі наголошували на важливості адаптації підприємства до зовнішнього середовища та розроблення стратегій, які допоможуть досягти довгострокових цілей. Тематиці економічної безпеки підприємств приділили увагу такі вчені, як Д. Дячков, І. Потапюк, І. Капран, О. Жихор, Т. Куценко, М. Богославський, К. Заборовець, Ю. Набока, І. Ахновська, А. Гладкова та інші. Вони глибоко аналізували механізми забезпечення стабільності підприємств у нестабільному економічному середовищі та досліджували підходи до оцінювання рівня економічної безпеки, пропонуючи інструменти для її моніторингу та підвищення.

Метою статті є дослідження підходів до стратегічного управління безпекою підприємства в умовах глобальної конкуренції, а також визначення ефективних інструментів і методів, що сприяють зниженню ризиків і підвищенню стійкості підприємства.

Основні результати дослідження. Стратегічне управління безпекою підприємства є важливим елементом успішного функціонування в умовах

глобальної конкуренції. Зростання ризиків, пов'язаних з економічними, політичними та технологічними змінами, вимагає від підприємств комплексного підходу до захисту своїх активів і операцій. Управління ризиками дає змогу не лише мінімізувати втрати, а й забезпечити конкурентні переваги, адаптуючись до змін у зовнішньому середовищі. Важливим завданням є впровадження ефективних стратегій, які дають змогу передбачати можливі загрози та готуватися до них заздалегідь. Інтеграція безпекових заходів у загальну стратегію компанії допомагає зменшити вплив непередбачуваних факторів, таких як економічні кризи, зміни в законодавстві або нові технологічні виклики. Стратегічне управління безпекою передбачає аналізування ризиків, розроблення сценаріїв реагування та впровадження нових технологій для підвищення стійкості підприємства [1-3]. Комплексний підхід до управління безпекою підвищує здатність організації швидко реагувати на загрози та зберігати стабільність у складних умовах. В умовах сьогодення конкурентна перевага полягає не тільки в оптимізації операційних процесів, а й у здатності адаптуватися до зовнішніх викликів [4]. Сучасні підприємства функціонують в умовах глобальної конкуренції, що супроводжується високим рівнем ризиків, обумовлених технологічними змінами, зміною кон'юнктури ринку, а також підвищеними вимогами до ефективності операційної діяльності. За таких умов стратегічне управління безпекою стає важливим аспектом загального управління, оскільки спрямоване на виявлення, аналізування і зниження ризиків, що впливають на конкурентоспроможність і стійкість підприємства.

Теоретичні та практичні підходи до управління ризиками містять вивчення різних аспектів функціонування підприємства для зниження загроз (рис. 1).

Системний підхід ґрунтується на сприйнятті підприємства як єдиної системи, що взаємодіє з навколишнім середовищем. Він уможливорює оцінювання зв'язків

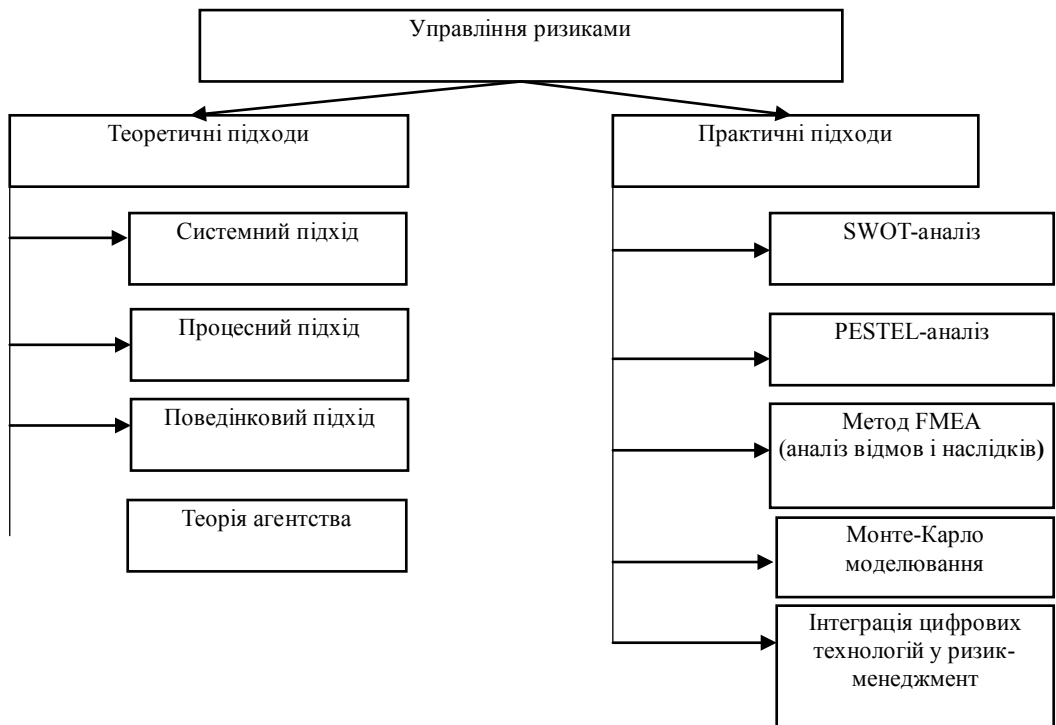

Рис. 1. Теоретичні та практичні підходи до управління ризиками

Джерело: запропоновано авторами.

між різними частинами підприємства й зовнішніми факторами, допомагає виявити вразливі елементи та передбачити наслідки реалізації ризиків для всіх аспектів діяльності. Процесний підхід фокусується на вивченні операційних процесів організації для ідентифікування ризиків на різних етапах. Це забезпечує контроль за операційною діяльністю, підвищує ефективність, прозорість і знижує ймовірність збитків. Поведінковий підхід передбачає аналізування поведінки працівників і корпоративної культури, що впливають на ризики. Підвищення відповідальності та створення культури безпеки допомагають уникнути людських помилок, які є джерелом ризиків. Теорія агентства розглядає можливі конфлікти інтересів між власниками компанії та її управлінцями, що можуть збільшити ризики, і пропонує механізми для зниження ризикованої поведінки менеджерів [5].

Практичні підходи передбачають застосування різних методів для оцінювання та управління ризиками. SWOT-аналіз використовується для вивчення сильних і слабких сторін підприємства, а також можливостей і загроз з боку зовнішніх і внутрішніх факторів. PESTEL-аналіз дає змогу оцінити політичні, економічні, соціальні, технологічні, екологічні та правові аспекти, що впливають на діяльність підприємства. Метод FMEA спрямований на аналізування потенційних відмов процесів або систем і оцінювання їхнього впливу на підприємство, допомагаючи визначити пріоритетні ризики та розробити стратегії для управління ними. Моделювання Монте-Карло дає змогу використовувати випадкові змінні для прогнозування можливих результатів ризиків, оцінюючи ймовірність різних сценаріїв. Інтеграція цифрових технологій, таких як штучний інтелект, великі дані та блокчейн, дає змогу автоматизувати процеси виявлення та моніторингу ризиків, прогнозувати загрози та забезпечувати захист від кіберризиків [6].

Застосування цих підходів забезпечує всебічний підхід до управління ризиками, що допомагає підприємствам залишатися стійкими та конкурентоспроможними за постійних змін у зовнішньому середовищі.

Для забезпечення ефективного управління безпекою підприємство повинно враховувати як зовнішні, так і внутрішні фактори ризику, що виникають у постійно змінюваному середовищі, зокрема вплив військових, економічних і політичних чинників, які можуть суттєво позначитися на стабільності функціонування підприємства. Важливою умовою є здатність підприємства оперативного реагувати на ризики руйнування інфраструктури та виробничих потужностей, адже це безпосередньо впливає на можливість збереження конкурентних позицій на ринку та виконання своїх зобов'язань перед споживачами й партнерами [7]. Система управління має бути гнучкою, здатною до швидкої трансформації в умовах кризи, що передбачає перерозподіл ресурсів, оптимізацію ланцюгів постачання та впровадження альтернативних маршрутів збуту продукції, як це було, зокрема, продемонстровано компаніями аграрного сектору під час блокування морських портів. Урахування ризиків кіберзагроз також є ключовим аспектом безпеки, оскільки цифрові платформи, що використовуються для управління бізнесом, є вразливими до кібератак, які можуть призвести до порушення фінансових і логістичних процесів. Крім того, підприємство повинно передбачати заходи для збереження кадрів та управління робочою силою, оскільки дефіцит кваліфікованого персоналу через мобілізацію або евакуацію може значно знизити продуктивність і здатність до відновлення після кризових ситуацій [8]. Одночасно підприємства мають упроваджувати інноваційні технології для підвищення ефективності управління екологічними ризиками, які виникають унаслідок військових дій і можуть спричинити довгострокові негативні наслідки для сільськогосподарської продуктивності. Зрештою, стратегічне планування, що базується на детальному аналізі ринкових змін і політичної ситуації, дасть змогу підприємству не лише адаптуватися до поточних умов, але й забезпечити стійкість до майбутніх викликів.

Аграрні підприємства України стикаються з низкою ризиків, особливо в умовах військових дій, які суттєво впливають на їхню діяльність і стабільність. Основні ризики аграрних підприємств України представлено на рис. 2.

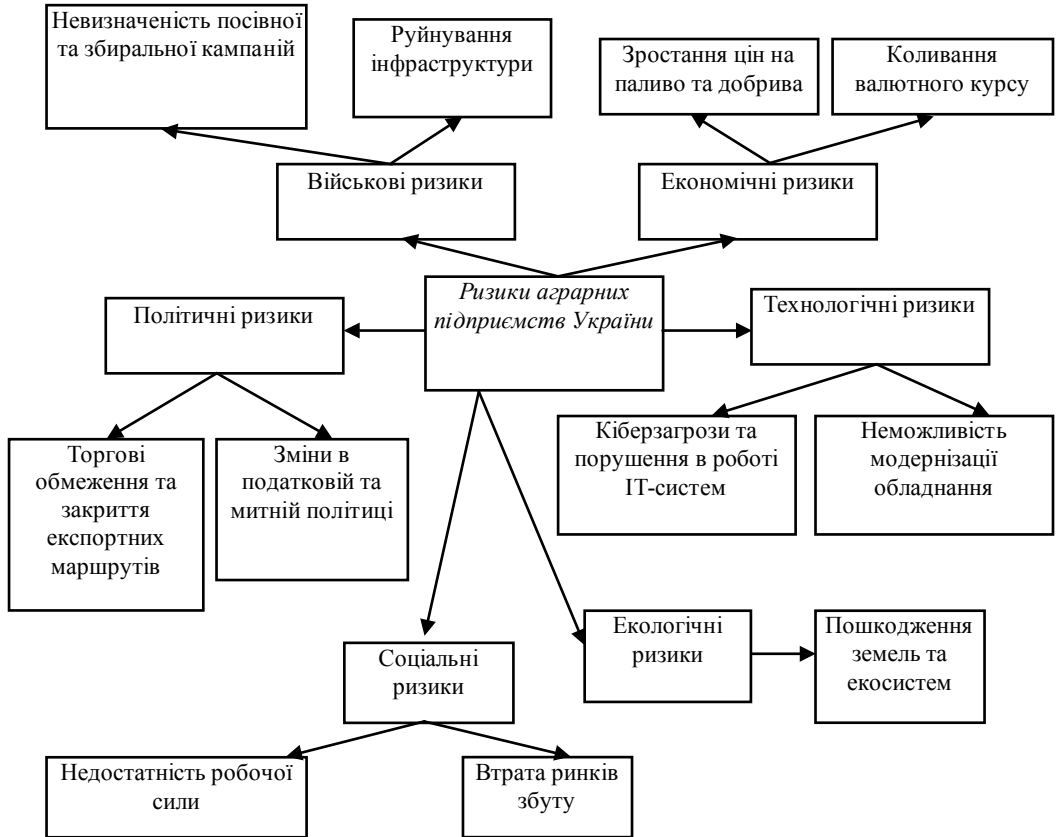

Рис. 2. Ризики аграрних підприємств України

Джерело: запропоновано авторами.

Військові дії призводять до значних пошкоджень інфраструктури, включно із зерносховищами, фермами, заводами з переробки та транспортними шляхами, такими як залізничні колії та порти. Як приклад можна навести втрати ТОВ «Нібулон», яке зазнало руйнувань через обстріли його елеваторів і суден на річці Дніпро. На територіях, охоплених бойовими діями, фермери стикаються з проблемами щодо проведення посівних робіт і збору врожаю. Значна кількість полів замінована або перебуває під контролем окупаційних сил, що ускладнює доступ до них.

Нестабільність економіки на тлі війни спричиняє значні коливання валютного курсу, що впливає на фінансові результати аграрних компаній. Для підприємств, які орієнтуються на експорт, зокрема ПАТ «Кернел» і ПАТ «Миронівський хлібопродукт» (МХП), такі коливання призводять до непередбачуваних змін доходів і витрат. Окрім того, зростання цін на паливо та добрива через блокаду поставчань і дефіцит енергоносіїв підвищує собівартість виробництва в аграрному секторі. Підприємства змушені витрачати більше коштів або знижувати виробничі потужності.

Військові дії також обмежують можливості експорту, особливо через закриття морських портів, що знижує експортний потенціал аграрного сектору.

Наприклад, ТОВ «Астарта», яке експортує значну частину продукції, стикається з труднощами щодо збуту товарів на міжнародних ринках. Непередбачувані зміни в податковій та митній політиці можуть спричинити додаткові збитки для аграрних підприємств, особливо для тих, що залежать від імпортного обладнання.

У період війни зростає загроза кіберзлочинів, що створює додаткові ризики для підприємств. Кібератаки можуть порушити роботу ІТ-систем і управління ланцюгами постачань, що негативно впливає на великі аграрні холдинги, зокрема ПАТ «Агро Дженерейшн», які використовують цифрові платформи для управління бізнесом. До того ж обмежений доступ до західних технологій через воєнний конфлікт ускладнює модернізацію обладнання, що уповільнює процеси виробництва та знижує конкурентоспроможність.

Бойові дії призводять до пошкоджень земель та екосистем, забруднення ґрунтів і техногенних аварій, що суттєво ускладнює аграрну діяльність, особливо в східних регіонах. Екологічні наслідки війни впливають на продуктивність сільськогосподарських угідь, що знижує їхню ефективність [9].

Окрім економічних та екологічних проблем, війна призводить до значних соціальних викликів. Утрата робочої сили через мобілізацію та евакуацію населення створює дефіцит кадрів у багатьох фермерських господарствах. Брак сезонних працівників особливо відчутний під час збирання врожаю. Також підприємства, які орієнтувалися на внутрішній ринок у східних регіонах, утратили значну частину своїх ринків збуту через втрату доступу до цих територій [10-11].

Усі зазначені ризики вимагають застосування нових підходів до управління аграрними підприємствами, що допоможе їм адаптуватися до нових умов і зберегти свою ефективність в умовах війни.

Аграрні підприємства України стикаються з різноманітними ризиками, які вимагають ефективних управлінських рішень для підтримання їхньої стабільності та конкурентоспроможності. ТОВ «Нібулон» зазнало серйозних утрат через руйнування інфраструктури, зокрема елеваторів і транспортних шляхів на річці Дніпро, що значно ускладнило зберігання та транспортування зернових. Обмеження експортних можливостей, спричинені блокуванням портів, негативно вплинули на обсяги експорту та фінансові результати компанії, що робить нестабільність регіону довгостроковим викликом для підприємства. ПАТ «Кернел», великий аграрний холдинг, зіштовхується з ризиками валютних коливань, які впливають на його доходи, а також зі зростанням витрат на паливо і добрива. Ці фактори підвищують собівартість продукції, знижуючи прибутковість компанії, особливо в умовах обмеженого доступу до зовнішніх ринків збуту через блокування морських портів. Крім того, компанія ризикує постраждати від кіберзагроз, що ускладнює управління ланцюгами постачання.

ТОВ «Астарта-Київ», яке спеціалізується на виробництві цукру, зернових і молочної продукції, стикається з подібними проблемами. Блокування портів обмежує експорт зернових і олійних культур, що знижує доходи компанії. Порушення логістичних ланцюгів і зростання цін на добрива підвищують операційні витрати, а ризик втрати земельних угідь у районах поблизу зон бойових дій створює додаткові загрози для стабільності бізнесу. ПрАТ «Миронівський хлібопродукт» (МХП), провідний виробник м'яса і продукції птахівництва, стикається з підвищенням витрат на корми та паливо, що безпосередньо впливає на фінансові показники. Блокування експортних маршрутів через порти обмежило доступ компанії до міжнародних ринків, що зменшило валютну виручку, а порушення логістики ускладнило постачання якісних кормів, загрожуючи стабільності виробничих процесів.

ТОВ «AgroGeneration», займаючись вирощуванням зернових культур, зіткнулося з проблемою замінованих полів на сході України, що унеможливує

використання значної частини земельних угідь. Зростання витрат на логістику та добрива впливає на собівартість продукції, а кіберзагрози, пов'язані з атаками на цифрові системи управління, створюють додаткові ризики для підприємства. ТОВ «Сварог Вест Груп», що спеціалізується на вирощуванні зернових і виробництві кормів, стикається з проблемами валютних ризиків та обмеженим доступом до ресурсів, таких як паливо і добрива. Блокування портів обмежує експортні можливості компанії, яка орієнтується на міжнародний ринок, а військові дії ускладнюють доступ до технологій і ресурсів, необхідних для організації стабільного виробництва.

Такі аграрні підприємства України, як ТОВ «Нібулон», ПАТ «Кернел», ТОВ «Астарта-Київ», ПрАТ «МХП», ТОВ «AgroGeneration» та ТОВ «Сварог Вест Груп», відіграють важливу роль у національній економіці, і їхній успіх залежить від ефективного управління ризиками, запровадження нових технологій та адаптації до мінливих умов, щоб забезпечити довгострокову стабільність і конкурентоспроможність.

Для підвищення ефективності управлінських рішень у сфері безпеки аграрних підприємств України доцільно впровадити такі рекомендації:

1. Регулярне аналізування ризиків.
2. Розроблення планів дій на випадок надзвичайних ситуацій.
3. Інтеграція систем моніторингу.
4. Прогнозування та сценарне планування.
5. Побудова системи кібербезпеки.
6. Навчання персоналу та підвищення кваліфікації.
7. Співпраця з державними та міжнародними інституціями.

Аграрні підприємства повинні впроваджувати процедуру систематичного аналізування ризиків, ураховуючи як зовнішні, так і внутрішні фактори. Такий підхід допоможе своєчасно виявляти загрози та оцінювати їхній вплив на виробничі процеси. Використання аналітичних інструментів та участь фахівців з управління ризиками має стати обов'язковою частиною управління підприємством. Важливо також розробити плани дій на випадок надзвичайних ситуацій, які передбачають евакуацію, захист інфраструктури та альтернативні шляхи постачання, щоб підприємство могло функціонувати навіть у кризових умовах. Окрім того, автоматизовані системи моніторингу дадуть змогу контролювати стан угідь, інфраструктури та виробничих процесів, що підвищить оперативність реагування на загрози. Прогнозування ризиків і розроблення сценаріїв розвитку подій допоможе підготуватися до можливих змін, таких як ринкові коливання або кліматичні загрози, і зменшити їхній негативний вплив. Захист інформаційних систем через запровадження сучасних технологій кібербезпеки допоможе уникнути кібератак, що можуть порушити фінансові або виробничі процеси. Для успішної адаптації до нових умов необхідно також навчати персонал, підвищуючи його компетенції у сфері безпеки та управління ризиками. Співпраця з державними та міжнародними організаціями допоможе залучити іноземні інвестиції та передові технології, що підвищить стійкість аграрних підприємств до зовнішніх загроз.

Реалізація цих рекомендацій сприятиме зменшенню вразливості аграрних підприємств перед зовнішніми та внутрішніми ризиками, а також підвищить їхню стійкість до кризових ситуацій.

Висновки. У сучасних умовах стратегічне управління безпекою стає ключовим елементом збереження конкурентних переваг. Військові дії, економічні коливання, кіберзагрози та обмежений доступ до ресурсів значно ускладнюють функціонування таких підприємств, як ТОВ «Нібулон», ПАТ «Кернел», ТОВ «Астарта-Київ», ПрАТ «МХП», ТОВ «AgroGeneration» і ТОВ «Сварог Вест Груп». Незважаючи на складні умови, аграрний сектор залишається важливою складовою економіки України, тому впровадження

стратегій управління ризиками, інноваційних технологій і адаптивних підходів є критично важливими для збереження їхньої конкурентоспроможності та забезпечення сталого розвитку. Для досягнення зазначеного належить орієнтуватися на довгострокове планування, активне управління ризиками та залучення нових технологій для підвищення ефективності операцій і збереження ринкових позицій. Підприємствам потрібно активно впроваджувати адаптивні та інноваційні підходи, щоб мінімізувати вплив глобальних ризиків. Основна рекомендація – інвестувати в новітні технології та навчання персоналу для забезпечення безпеки підприємства.

Список використаних джерел

1. Porter M. E. *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. New York: Free Press, 1985. 580 p.
2. Mintzberg H. The Rise and Fall of Strategic Planning. *HBR*: Website. 1994. URL: <https://hbr.org/1994/01/the-fall-and-rise-of-strategic-planning>
3. Barney J. B., Hesterly W. S. *Strategic Management and Competitive Advantage*. 4th ed. Pearson, 2012. 594 p.
4. Дячков Д., Потапюк І., Капран І. Економічна безпека в системі стратегічного управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2021. № 24. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-7>
5. Федірець О. В., Безручко О. Ю., Шихалієва А. Т. Оцінювання стану стратегічного управління підприємства. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Економічні науки. 2015. Вип. 1(10). С. 269-273. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/10/42.pdf>
6. Жихор О. Б., Куценко Т. М. Економічна безпека: навч. посіб. Харків: ХІБС УБС НБУ, 2018. 144 с.
7. Фальченко О. О., Токар Н. Б. Конкурентоспроможність як складова економічної безпеки підприємства. Вісник НТУ «ХПІ». Серія: Технічний прогрес та ефективність виробництва: зб. наук. пр. 2018. № 67. С. 156-158.
8. Богославський М. Ю., Заборовець К. Г., Набока Ю. В. Розвиток інструментарію забезпечення стратегічної стійкості та корпоративної безпеки підприємства в умовах глобальної конкуренції. *Економічний простір*: зб. наук. пр. 2019. № 151. С. 113-122. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/151-10>
9. Другова О. С. Методи оцінки як інструменти стратегічного розвитку діяльності підприємств харчової промисловості. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*. 2023. Вип. 18. С. 80-86. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.18.8>
10. Ахновська І. О., Гладкова А. О. Вплив глобального конкурентного середовища економіки знань на стратегічний розвиток підприємств. *Modern Economics*. 2020. № 24. С. 19-26. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V24\(2020\)-03](https://doi.org/10.31521/modecon.V24(2020)-03)
11. Маркіна І. А., Потапюк І. П. Загрози економічній безпеці підприємства: теоретичний аспект. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки*: зб. наук. пр. 2017. Вип. 33. С. 130-137.
12. Торкатюк В. І., Аболхасанзаде А., Мітіна Т. В., Козинська І. О., Кузічкіна Н. І., Дріль Н. В. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств. *Цифровий репозиторій Харківського національного університету міського господарства*: сайт. [б. р.]. URL: <http://eprints.kname.edu.ua/38672/1/164-165.pdf>

References

1. Porter, M. E. (1985). *Competitive Advantage: Creating and Sustaining Superior Performance*. New York: Free Press.
2. Mintzberg, H. (1994). The Rise and Fall of Strategic Planning. *HBR*: Website. Retrieved from <https://hbr.org/1994/01/the-fall-and-rise-of-strategic-planning>
3. Barney, J. B., & Hesterly, W. S. (2012). *Strategic Management and Competitive Advantage*. 4th ed. Pearson.
4. Dyachkov, D., Potaryuk, I., & Kapran, I. (2021) Ekonomichna bezpeka v systemi stratehichnoho upravlinnya pidpryyemstvom [Economic security in the enterprise strategic management system]. *Ekonomika ta suspil'stvo – Economy and Society*, 24. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-24-7> [in Ukrainian].
5. Fedirets, O. V., Bezruchko, O. Iu., & Shykhaliyeva, A. T. (2015). Otsinyuvannya stanu stratehichnoho upravlinnya pidpryyemstva [Assessment of the State of Strategic Management of the Enterprise]. In *Naukovi pratsi Poltavskoyi derzhavnoyi aharnoyi akademiyi. Ekonomichni nauky [Scientific Works of Poltava State Agrarian Academy. Economic sciences]*: Vol. 1(10) (pp. 269-273). Retrieved from <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/10/42.pdf> [in Ukrainian].
6. Zhykhor, O. B., & Kutsenko, T. M. (2018). *Ekonomichna bezpeka [Economic Security]*: Manual. Kharkiv: Kharkiv Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine. [in Ukrainian].
7. Falchenko, O. O., & Tokar, N. B. (2018). Konkurentospromozhnist' yak skladova ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstva [Competitiveness as a Component of the Economic Security of the Enterprise]. In *Visnyk NTU*

- «KHPI». Seriya: *Tekhnichnyy prohres ta efektyvnist' vyrobnyctva* [Bulletin of NTU «KhPI». Series: *Technical Progress and Production Efficiency*]: Vol. 67 (pp. 156-158). [in Ukrainian].
8. Bohoslavskyy, M. Yu., Zaborovets, K. H., & Naboka, Yu. V. (2019). Rozvytok instrumentariyu zabezpechennya stratehichnoyi stiykosti ta korporatyvnoyi bezpeky pidpryyemstva v umovakh hlobal'noyi konkurentsyyi [The toolkit's development for joint company strategic sustainability providing and corporate security under global competition]. In *Ekonomichnyy Prostrir* [Economic Space]: Vol. 151 (pp. 113-122). DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/151-10> [in Ukrainian].
 9. Druhova, O. S. (2023). Metody otsinky yak instrumenty stratehichnoho rozvytku diyal'nosti pidpryyemstv kharchovoyi promyslovosti [Evaluation methods as tools of strategic development of food industry enterprises]. *Tavriys'kyi Naukovyyi Visnyk. Seriya: Ekonomika – Taurida Scientific Herald. Series: Economics*, 18, 80-86. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.18.8> [in Ukrainian].
 10. Akhnovska, I. O., & Hladkova, A. O. (2020). Vplyv hlobal'noho konkurentnoho seredovyshcha ekonomiky znan' na stratehichnyy rozvytok pidpryyemstv [The Influence of the Global Competitive Environment of the Knowledge Economy on the Strategic Development of Enterprises]. *Modern Economics*, 24, 19-26. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V24\(2020\)03](https://doi.org/10.31521/modecon.V24(2020)03) [in Ukrainian].
 11. Markina, I. A., & Potapyuk, I. P. (2017). Zahrozy ekonomichniy bezpetsi pidpryyemstva: teoretychnyy aspekt [Threats to Economic Security of the Enterprise: Theoretical Aspect]. In *Visnyk Pryazovs'koho Derzhavnoho Tekhnichnoho Universytetu. Seriya: Ekonomichni Nauky* [Bulletin of the Pryazovskyi State Technical University. Series: Economic Sciences]: Vol. 33 (pp. 130-137). [in Ukrainian].
 12. Torkatyuk, V. I., Abolkhasanzade, A., Mitina, T. V., Kozynska, I. O., Kuzichkina, N. I., & Dril, N. V. (n.d.). Mekhanizm zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstv [Mechanism for Ensuring Economic Security of Enterprises]. *Digital repository of the Kharkiv National University of Urban Economy*. Website. Retrieved from <http://eprints.kname.edu.ua/38672/1/164-165.pdf> [in Ukrainian].

Bohdanyuk I. V., Mandych S. M. Strategic management of enterprise security in the conditions of global competition.

The article examines strategic security management for enterprises in the context of global competition. In today's world of rapid change and increasing instability, companies face numerous risks that threaten their resilience, efficiency, and competitiveness. These include economic, political, technological, and cybersecurity risks that can negatively impact a company's operations and limit its ability to adapt to shifting market conditions. In such an environment, strategic security management plays a key role in maintaining competitive advantage and ensuring the long-term growth of the business. However, many companies still lack a properly developed security strategy, making them vulnerable to both external and internal threats. In the course of this research, theoretical and practical approaches to risk management were analyzed, and specific methods were explored to help enterprises better prepare for potential threats. Various methods were applied for this purpose, including SWOT analysis, PESTEL analysis, and risk management tools such as Failure Mode and Effects Analysis (FMEA) and the Monte Carlo method. The data obtained indicate that for effective security management, companies should consider both external and internal risk factors and have the ability to adapt swiftly to changes. One important direction is investing in advanced technologies. In addition, emphasis is placed on developing a security-oriented organizational culture, which involves regular staff training and fostering a responsible approach to security issues. Another critical factor for success is the flexibility of management strategies, allowing companies to respond quickly to changing market conditions and emerging threats. This article offers recommendations for improving the effectiveness of management decisions in the security field, particularly regarding regular risk analysis, the development of action plans for emergency situations, and the integration of monitoring and forecasting systems. The implementation of these strategies can help companies maintain competitiveness, reduce dependence on external factors, and ensure long-term stability.

Keywords: strategic management, enterprise security, global competition, risks, resilience, competitiveness, organizational culture, innovative technologies, adaptability.

Богданюк Ігор Васильович – кандидат юридичних наук, старший дослідник, заступник директора з організаційно-наукової роботи та трансферу технологій Інституту тваринництва Національної академії аграрних наук України (e-mail: bogdanyuk.hniise@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4782-9986>).

Bohdanyuk Ihor Vasylovych – Ph.D. (Law), Senior Researcher, Deputy Director for Organizational Scientific Work and Technology Transfer of the Institute of Livestock Farming of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine.

Мандич Сергій Миколайович – науковий співробітник відділу економіки, менеджменту і трансферу інновацій у тваринництві Інституту тваринництва Національної академії аграрних наук України (e-mail: mandychserhii@proton.me, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-6609-5135>).

Mandych Serhiy Mykolayovych – Researcher of the Department of economics, management and transfer of innovations in livestock farming of the Institute of Livestock Farming of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine.

Надійшло 09.08.2024 р.